

לטמא בקל שבשניהם. שאם נגעו בתרומה, פסולה ולא טימאה, כיון שאין בהם שיעור כביצה של ראשון לטומאה.

ומוכיח רב המנונא: **מאי לאו, אף על גב דהדר מלייה,** אפילו לאחר מכן השלים מאוכל אחר⁽⁴⁾ הטמא בראשון לטומאה והוסיפו על זה עד שיש בתערובת שיעור כביצה של ראשון לטומאה, מכל מקום, לא חל על התערובת שם ראשון לטומאה כיון שמעולם לא היה כאן שיעור כביצה של אוכל ראשון קודם שנתערב הראשון עם השני. ומוכח, שאם מלכתחילה לא היה שיעור, וכבר הצטרף עם דבר אחר, שוב אינו חוזר וניעור להצטרף עם מינו.

ואין להקשות, מאחר ומדובר באופן שמתחילה לא היה בכל אחד מהם שיעור כביצה,⁽⁵⁾ איך נטמאו? כי גם אוכל בשיעור כל שהוא מקבל טומאה,⁽⁶⁾ ורק כדי שיהיה בכוחו לטמא אחרים צריך שיעור כביצה.

של ראשון לא יועיל, ניתן לדייק שאותו דין יהיה גם אם יוסיף עוד חצי שיעור של שני שאף בזה לא יועיל, וזה הרי לא יתכן, כי גם רב המנונא מודה שאם יש בשני שיעור הרי הוא מניח לראשון להיפרד מעליו!?

ובעיקר סברת התוס' שאין השני מניח לראשון להיפרד תמה הקרן אורה, שהרי השני לטומאה אינו מטמא אלא תרומה אבל כלפי חולין הרי הוא כטהור ואינו מטמאו, ואם כן ודאי שכלפי חולין יועיל המילוי של חצי ראשון שהרי זה כמו חצי ראשון שהתערב בטהור שאם יוסיף לשיעור של ראשון מניח לו הטהור להיפרד ממנו, ונמצא לפי זה שכלפי חולין מניח השני לראשון להיפרד ממנו וכלפי תרומה אין הוא מניחו להיפרד וזה תמוה!?

5. כתב הקרן אורה, אין לומר שמדובר באופן שבעת שנטמאו היה בכל אחד מהם שיעור כביצה ואחר כך נחלקו והתערבו ב' חצאי כביצה של ראשון ושני זה בזה, שהרי רש"י לעיל פירש את דחיית רב המנונא על ראייתו של רבא בזה שמאחר ומלכתחילה היה בכל אחד מהם שיעור כביצה בתחילה לכן חוזרים ומצטרפין, ואם כן יקשה, מדוע באופן זה לא יצטרפו שוב, אלא בהכרח מדובר באופן שמלכתחילה לא היה בכל אחד מהם שיעור כביצה.

6. כן כתב רש"י, אולם התוס' כתבו כי לשיטתם שפירשו שמדובר באופן שבשה שקיבלו טומאה היה בכל אחד מהם שיעור כביצה, הרי שאין צריך להגיע לכך שאוכל מקבל טומאה בכל שהוא. והתוס' בשבת [דף צא א ד"ה אי לענין] הוכיחו מהגמרא שם שאין אוכל בשיעור פחות מכביצה מקבל טומאה, וברש"י בחולין [פב א ד"ה ואמר ריש לקיש] נראה שחזר בו ואף הוא סובר שרק בשיעור כביצה האוכל מקבל טומאה.

בחלק האחד, ולכן, למרות שאחר שנתערבו נחלק הראשון, מכל מקום, כשחזר ועירבו חזר שמו הקודם עליו, והרי הוא ראשון לטומאה כשהיה. אבל הכא, בפיגול, ליכא שיעורא, כי מתחילה לא היה על החצי זית של חוץ לזמנו הראשון והחצי זית של חוץ למקומו שם פיגול אלא שם פסול. ולכן, אפילו כאשר הצטרף אחר כך עוד חצי זית של חוץ לזמנו, לא פוקע שם הפסול, ולא חל עליו שם פיגול⁽³⁾.

אמר רב המנונא: מנא אמינא לה שחישב חצי זית חוץ לזמנו וחצי זית חוץ למקומו יש כאן עירוב מחשבות ולא תועיל מחשבת חצי זית של חוץ לזמנו להפקיע את השם פסול?

מהא דתנן במסכת טהרות [א ה], **האוכל שנטמא באב הטומאה,** והרי הוא ראשון לטומאה, **ושנטמא בולד הטומאה,** והרי הוא שני לטומאה, ויש בכל אחד מהם שיעור חצי ביצה, **מצטרפין זה עם זה**

למקומו מוציאה מידי פיגול אינו משום שכבר נפסל הקרבן ואין שום מניעה במה שכבר נפסל מלחול עליו פיגול אחר כך [בשעת זריקה], אלא גזירת הכתוב היא שמחשבות מוציאות זו מזו, ואם כן, כאשר הצטרף מכאן והלאה מחשבת חצי זית חוץ לזמנו עם חצי זית חוץ לזמנו הקיים ונשאר מחשבת חוץ למקומו רק בחצי זית שאין זו מחשבה, נמצא שבשעת חלות הפיגול אין עירוב מחשבות, והרי זה חצי ביצה שמצטרף כעת לשיעור ביצה ראשון על אף שקודם לכן הצטרף עם החצי ביצה שני.

3. כן פירש רש"י, והתוס' [בד"ה התם] הקשו, אם כן, היה לגמרא לכתוב "התם הוה ביה שיעורא, הכא לא הוה ביה שיעורא". שהרי הנדון הוא מה היה בתחילה ולא מה יש כעת! ולכן פירשו, שחילוק הגמרא הוא, שבטומאה היות וכשחזר ועירבן מורכבת התערובת משני ביצים, האחד ראשון לטומאה והאחר שני לטומאה, ויש כאן שיעור בכל אחד ואחד, לכן מניח החצי שני לחצי ראשון להיפרד מעליו ולהתחבר עם החצי ראשון שנוסף כאן. אבל לגבי פיגול, היות ואין שיעור של חוץ למקומו לפסול בפני עצמו ורק על ידי צירופו עם החוץ לזמנו חל הפסול, לכן אין החוץ למקומו מניח לחוץ לזמנו להיפרד מעליו.

4. כן פירש רש"י, אולם התוס' [בד"ה אמר רב המנונא, לשיטתם שהובאה לעיל] פירשו ראיית רב המנונא שמדובר באופן שהיו ב' שיעורי ביצים אשר האחד נטמא באב הטומאה ונעשה ראשון והשני נטמא בולד הטומאה ונעשה שני, ואחר כך נחלקו ונתערבו ב' חצאי ראשון ושני זה בזה. והוכיח מכאן שאעפ"י שחזר והוסיף חצי ביצה ראשון, אין השני שאין בו שיעור מניח לו לחצי ראשון להיפרד מעליו ולהצטרף עם הראשון שנוסף. והקשה הקרן אורה, הרי באותה מידה שיש לדייק מסימת דברי המשנה שאף על פי שיחזור וימלא חצי